

Arizona: geplande maatregelen voor zelfstandigen en bedrijven

Hieronder vindt u een beknopt overzicht van de belangrijkste hervormingen voor zelfstandigen:

ARBEIDSMARKT

- 500 euro per maand: dit is het verschil dat Arizona over vijf jaar wil bereiken tussen het brutoloon van iemand die werkt en de uitkering die een werkloze ontvangt. Het doel is om werklozen aan te moedigen weer aan het werk te gaan.
- Werkloosheidsuitkeringen zullen nu beperkt worden tot een maximum van twee jaar, waarna de betrokkenen zich tot hun lokale OCMW moeten wenden voor hulp, behalve voor 55-plussers. De werkloosheidsuitkering zal bij het begin van de werkloosheid hoger zijn dan nu en zal daarna sneller dalen dan nu het geval is.
- De automatische loonindexering blijft behouden, maar de sociale partners moeten een hervormingsvoorstel indienen.
- De regering schaft het verbod op zondagsarbeid af en verlengt de aanvangstijd voor nachtarbeid. Om (weer) concurrerend te worden met de buurlanden in de distributie en e-commerce, zullen overuren voor nachtwerk in de toekomst niet meer vanaf 20 uur gelden, maar vanaf middernacht.
- Het maximale jaarinkomen onder het flexi-jobstatuut wordt verhoogd naar 18.000 euro. Het maximale uurloon kan worden verhoogd van 17 naar 21 euro.
- Studenten mogen vanaf 15 jaar maximaal 650 uur per jaar werken.
- De mogelijkheid om tot drie ziekte dagen per jaar op te nemen zonder doktersbriefje wordt hervormd zodat dit nog maar twee keer per jaar mogelijk is.
- De eis van een eerste job wordt geschrapt.
- De administratieve verplichtingen van werkgevers met betrekking tot deeltijds werken worden vereenvoudigd.
- De werkbonus wordt versterkt.
- De minimumlonen worden verhoogd met 35 euro, zonder extra kosten voor de werkgevers, in 2026 en 2028.

FISCALITEIT

- Werknemers zullen vanaf 2027 hun nettoloon zien stijgen en vanaf 2029 nog sterker. Om dit te bereiken zal de regering de belastingvrije som verhogen, de bijzondere socialezekerheidsbijdrage verlagen en de werkbonus verhogen.
- Bij het minimumloon zal het brutoloon gelijk zijn aan het nettoloon.
- Er zijn een aantal maatregelen gepland om bedrijven te helpen, waaronder een plafond voor de socialezekerheidsbijdragen van werkgevers voor lage en middelhoge lonen.
- In de inkomstenbelasting wordt het huwelijksquotiënt vanaf 2029 gehalveerd. De aftrekbaarheid van giften wordt verlaagd van 45% naar 30%.
- Het expatregime wordt aantrekkelijker gemaakt om internationaal talent aan te trekken.
- Het auteursrechtensysteem zal (opnieuw) worden hervormd om een einde te maken aan de discriminatie van digitale beroepen, die momenteel geen gebruik kunnen maken van dit systeem.

- Een 'solidariteitsbijdrage' van de breedste schouders is gepland via een belasting van 10% op vermogenswinsten op financiële activa, waaronder crypto, waarbij rekening wordt gehouden met vermogensverliezen, vrijstelling voor de eerste 10.000 euro en vrijstellingen voor historische vermogenswinsten.
- De jaarlijkse vennootschapsbijdrage zal aangepast worden in functie van de totale balans. Concreet betekent dit dat kleinere ondernemingen minder zullen betalen, terwijl grote ondernemingen iets meer zullen bijdragen.

SOCIAAL STATUUT

- De huidige berekeningsmethode van de sociale bijdragen zal worden herzien en mogelijk vervangen door een maandelijkse berekening, terwijl de betaling op kwartaalbasis blijft behouden. Daarnaast wordt het systeem van verhogingen bij laattijdige betaling geëvalueerd, met als doel het redelijker en minder belastend te maken voor zelfstandigen.
- Het statuut van student-ondernemer wordt aantrekkelijker gemaakt door de tijdelijke verhoging van de fiscale grenzen permanent in te voeren.

Daarnaast zullen studenten die hun studies op een ander moment dan in juni afronden, hun statuut als student-ondernemer kunnen behouden tot het einde van het betreffende kwartaal.

- Vanaf 2026 zullen zelfstandige vrouwen na een zwangerschap kunnen genieten van twee kwartalen vrijstelling van sociale bijdragen, in plaats van één kwartaal zoals momenteel het geval is. Daarnaast zal deze automatische vrijstelling geen invloed meer hebben op de fiscale aftrekbaarheid van bijdragen die worden betaald in het kader van het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ).
- De regering zal een studie uitvoeren naar de haalbaarheid en financiering van een proportionele ziekte-uitkering voor zelfstandigen. Deze uitkering zou worden berekend op basis van het laatst ontvangen inkomen, met een minimum- en maximumbedrag. Het minimumbedrag zal minstens gelijk zijn aan de huidige forfaitaire ziekte-uitkeringen.

PENSIOEN

- De regering maakt de weg vrij voor mensen die 42 jaar hebben gewerkt om op hun zestigste met pensioen te gaan.
- Herwaardering van effectief werk in de pensioenberekening: er zullen maatregelen worden getroffen om de voortzetting van de beroepsactiviteit na de wettelijke pensioenleeftijd te stimuleren. De regering zal verder onderzoeken hoe beroepsinkomsten in de toekomst meegeteld kunnen worden bij de berekening van het pensioen.
- De pensioenbonus die net is ingevoerd voor mensen die na de pensioengerechtigde leeftijd werken, wordt hervormd en een nieuwe malus voor mensen die vroeg met pensioen gaan, zal een neerwaarts effect hebben op de hoogte van hun pensioen. Arizona hervormt de pensioenbonus die door de vorige regering is ingevoerd en introduceert een malus die van invloed is op de hoogte van het pensioen. De bonus (van 2%, 4% of 5%) geldt per gewerkt jaar boven de wettelijke leeftijd. Hetzelfde bedrag aan malus zal gelden voor degenen die met vervroegd pensioen gaan zonder 35 jaar van 156 effectieve dagen te hebben gewerkt.

- Een andere wijziging die van invloed zal zijn op de hoogte van het pensioen is het verdwijnen van het “huishoudtarief”, waardoor een persoon met een gezin een pensioen kan krijgen dat wordt berekend op 75% van zijn gemiddelde salaris. Voortaan wordt deze werknemer of zelfstandige in de privésector beschouwd als een alleenstaande, tegen 60% van het gemiddelde loon.
- Overgangsmaatregelen en beperkingen werden ingevoerd om een te plotse schok te vermijden: deze maatregelen kunnen de vervroegde pensioenleeftijd niet meer dan twee jaar uitstellen voor wie jonger is dan 59 jaar en niet meer dan één jaar voor wie ouder is dan 60 jaar.
- Dankzij een nieuwe belastingmaatregel zullen zelfstandigen (in hoofd- of bijberoep) kunnen genieten van een belastingaftrek op een eerste schijf van hun nettowinst en/of -inkomsten (rekening houdend met fiscale verliezen en de aftrek van beroepskosten), met een geplafonneerd bedrag dat geleidelijk zal worden verhoogd vanaf 2029.
- De verschillende regelingen binnen de tweede pensioenpijler voor zelfstandigen (VAPZ, IPT, POZ) worden geharmoniseerd en vereenvoudigd. Daarnaast wordt de 80%-regel hervormd om zelfstandigen meer flexibiliteit te bieden bij de opbouw van hun aanvullend pensioen.

Vanaf 2026 zal de maximale bijdrage voor het klassieke Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ) stijgen van 8,17% naar 8,5%. Daarnaast wordt ook het bijdrageplafond voor het sociale VAPZ verhoogd.

- De verschillende regelingen die momenteel van kracht zijn, zullen worden vereenvoudigd en de 80%-regel zal worden hervormd.
- De mogelijkheden om de periodes van overbruggingsrecht mee te rekenen voor de opbouw van pensioenrechten worden onderzocht.
- Het regeerakkoord behandelt ook de nodige zaken rond bijberoep, die in ons land gestaag toeneemt. In de loop van deze legislatuur zal een hervorming worden doorgevoerd “om dit statuut beter te benutten en misbruiken tegen te gaan”. Zelfstandigen in bijberoep zullen vanaf 2026 ook toegang hebben tot het aanvullend pensioen (VAPZ).

GEZONDHEID

- De wettelijke groeinorm wordt behouden, daalt tot 2% in 2026 en 2027 en stijgt dan opnieuw aan het einde van de legislatuur tot 3% in 2029. Het toepassingsgebied is uitgebreid, omdat het mogelijk zal zijn om het te gebruiken om “de prioriteiten van de regering” op het gebied van gezondheid te financieren. Het Planbureau voorspelt een gemiddelde jaarlijkse groei van de uitgaven voor gezondheidszorg van 3,3% voor de volgende zittingsperiode (2025-2029).
- De regering wil de hervorming van de ziekenhuisfinanciering en de hervorming van de nomenclatuur tijdens deze legislatuur voltooien. Ziekenzorg zal niet langer betaald worden op een fee-for-service basis, maar ziekte-basis. Het zal dus nodig zijn om de kostprijs van alle bestaande ziektes vast te leggen.
- Het contractuele systeem zal worden aangemoedigd. Diensten die onder overeenkomsten vallen zullen “voldoende aantrekkelijk” worden gemaakt.
- Langdurig zieken: Arizona heeft gekozen voor een aantal back-to-work maatregelen en sancties voor alle betrokkenen: werkgevers, werknemers, artsen en zorgverzekeraars.

- De rol van apothekers is uitgebreid, vooral met betrekking tot vaccinaties en het opsporen van bepaalde ziekten.
- Op het gebied van geestelijke gezondheid is de uitgebreide zorg voor jongeren tot 23 jaar gehandhaafd. Naast de traditionele gezondheidszorgfuncties wil de regering het aanbod uitbreiden naar andere zelfstandigen op het gebied van “geestelijke gezondheidszorgondersteuning”. Maar Arizona zegt ook te willen voorkomen dat “alle vormen van geestelijk ongemak worden geproblematiseerd, gemedicaliseerd en behandeld”.

ECONOMIE EN INDUSTRIE

- Er komt een interfederaal plan om de industrie nieuw leven in te blazen en een agenda: MAKE 2030.
- Ondernemerschap wordt aanmoedigd door kleine belastingen te verlagen en administratieve procedures te vereenvoudigen.
- Er zal meer concurrentie in de financiële sector komen.
- Er komen (meer) geldautomaten in winkels.

ALTERNATIEVE BELONINGEN

- Collectieve bonussystemen (CAO nr. 90, winstpremie, enz.) worden vereenvoudigd en hun toepassingsgebied wordt geharmoniseerd.
- Het systeem van maaltijdcheques wordt versterkt door de maximale werkgeversbijdrage tweemaal te verhogen met 2 euro, de aftrekbaarheid voor de werkgever overeenkomstig te verhogen en de mogelijkheden voor het gebruik van maaltijdcheques uit te breiden;
- Andere vouchers, zoals ecocheques en sport- en cultuurcheques, zullen geleidelijk worden afgeschaft.
- Er zal een wettelijk kader worden gecreëerd voor flexibele verloning (bijv. als onderdeel van een cafetariaplan) en de uitwisseling van brutosalaris zal worden beperkt tot 20% van het bruto jaarsalaris.

LOONKOSTEN

- Voor lage en middenlonen zullen de loonkosten worden verminderd door de werkgeversbijdrage voor de sociale zekerheid te beperken (vanaf het eerste loon).
- Plus Plan (bijdragevermindering voor eerste aanwerving) zullen worden hervormd.
 - o Voor de eerste werknemer: 2.000 euro/kwartaal, onbeperkt.
 - o Voor de tweede tot vijfde werknemer: 1.000 euro/kwartaal, gedurende drie jaar.
- De bestaande vrijstellingen van betaling van de roerende voorheffing worden behouden met maximale rechtszekerheid en stabiliteit wat betreft het toepassingsgebied. Voor ploegen- en nachtarbeid zal na afloop van de tijdelijke regeling een systeem worden ingevoerd dat de fundamentele en de uitkering garandeert. De regering zal nagaan of er aanpassingen nodig zijn bij wijziging van de regels voor nachtarbeid.
- Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing voor R&D-werknemers zal worden verduidelijkt en verbeterd om meer rechtszekerheid, efficiëntie en stabiliteit te garanderen. De regels voor gedeeltelijke vrijstelling voor onderzoek aan universiteiten, hogescholen, universitaire ziekenhuizen en fondsen voor wetenschappelijk onderzoek zullen worden hervormd. Daarnaast zullen objectieve criteria en transparante regels worden opgesteld voor erkende wetenschappelijke instellingen.

ARBEIDSOVEREENKOMSTEN

- De proefperiode zou uiterlijk op 31 december 2025 opnieuw ingevoerd worden. In het akkoord wordt de duur van de proefperiode niet expliciet verduidelijkt. Wel wordt erin vermeld dat de werkgever en de werknemer de arbeidsovereenkomst zouden kunnen beëindigen met een opzeggingstermijn van één week gedurende de eerste zes maanden.
- De opzeggingsvergoeding die aan de werknemer verschuldigd is, zou voor nieuwe aanwervingen beperkt worden tot maximaal 52 weken. In het akkoord wordt het begrip 'nieuwe aanwervingen' niet gepreciseerd.
- Het cumuleren van beschermingsvergoedingen zou beperkt worden. In het akkoord wordt niet verduidelijkt welke beschermingsvergoedingen bedoeld worden.
- De beschermingsperiode voor kandidaten die niet verkozen zijn voor de ondernemingsraad en/of het comité voor preventie en bescherming op het werk en die voor de tweede maal vruchteloos hun kandidatuur hebben gesteld, zou teruggebracht worden tot zes maanden.
- Een werknemer met een loopbaan van minstens tien jaar (effectief gewerkte jaren), zou eenmaal per loopbaan zelf ontslag mogen nemen en gedurende maximaal zes maanden (verlenging mogelijk) een werkloosheidsuitkering kunnen genieten.

WERKTIJDEN

- Er komt een nieuw wettelijk kader om meer flexibiliteit te bieden op het gebied van werktijden. Jaarlijkse aanpassing van de arbeidstijd of "accordeon"-arbeidstijden wordt mogelijk.
- De eis dat de minimale wekelijkse arbeidstijd ten minste 1/3 van een voltijds uurrooster bedraagt, wordt afgeschaft. Het verbod om minder dan 3 uur te werken wordt gehandhaafd.
- De bepalingen met betrekking tot overwerk zullen worden herzien. Er zal één aantrekkelijk systeem van 360 uur vrijwillige overuren worden ingevoerd voor alle sectoren, en de huidige 360 uur vrijwillige overuren zullen worden verhoogd tot 450 uur overuren in de horeca.
- Verlenging van systeem van werkbaar werk
- Bestaande verlofrechten voor de zorg voor een kind (tijdskrediet, thematisch verlof, geboorteverlof) worden samengevoegd in wat "gezinskrediet" wordt genoemd: een "rugzak"-systeem per kind waarin bestaande verlofrechten worden geïntegreerd;
- De mogelijkheid om de gewerkte uren tijdens reizen met het openbaar vervoer als werktijd te tellen ("teleTRAINwork") wordt bestudeerd om het gebruik van de weg en de trein overdag beter te verdelen
- Pleegouders zullen ouderschapsverlof kunnen opnemen.

OPLEIDING

- Het individuele recht op opleiding blijft behouden, maar wordt herzien om meer flexibiliteit en aandacht te bieden aan kleine ondernemingen
- De Federale Leerrekening (FLA) wordt afgeschaft en vervangen door een minder administratief belastend systeem.

EINDE LOOPBAAN

- Vanaf de leeftijd van 55 jaar kunnen werknemers nog steeds deeltijds werken in een laatste job, maar vanaf 2025 moeten ze kunnen bewijzen dat ze minstens 30 jaar hebben gewerkt (35 jaar vanaf 2030).
- De regeling voor werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) wordt afgeschaft. De verworven rechten van werknemers die momenteel onder SWT vallen, zullen niet worden aangetast, maar het zal niet langer mogelijk zijn om er toegang toe te krijgen vanaf de datum van het regeerakkoord (met uitzondering van de medisch SWT).

OVERIGE

- Het mobiliteitsbudget wordt hervormd en vervangt de huidige werkgeversbijdragen voor woon-werkverplaatsingen en privéverplaatsingen van werknemers.
- De “witte kassa” wordt ingevoerd in de hele horecasector en uitgebreid naar andere fraudegevoelige sectoren.
- Enkele maatregelen om consumenten te beschermen, of het nu gaat om energiecontracten, hypotheek of telefoon- en internetrekeningen.
- De wetgeving met betrekking tot het UBO-register zal worden aangepast om de bestrijding van fraude te verbeteren, terwijl tegelijkertijd de administratieve lasten en kosten voor ondernemers worden verlaagd. Informatie die al beschikbaar is via andere kanalen, zoals notarissen of de Kruispuntbank van Ondernemingen, zal rechtstreeks en zonder bijkomende kosten aan het UBO-register worden doorgegeven.
- Elk lid van de regering zal tegen 30 juni 2025 voorstellen indienen bij de Ministerraad om de administratieve verplichtingen voor ondernemers, of ze nu zelfstandigen zijn, aan het hoofd staan van kmo's of grote bedrijven, te vereenvoudigen of af te schaffen. Bovendien zal er een ICT-omgeving worden voorzien voor publicaties in het Belgisch Staatsblad, waarbij documenten rechtstreeks online kunnen worden ingediend met behulp van een duidelijk en toegankelijk formulier.